

ਕਿੱਝ ਖਰ ਮੇਂ ਸਭਸੇ
ਜ਼ਯਾਦਾ ਪੜ੍ਹਾ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ

@Qpatrika

@qaumipatrika
punjabi

instagram.com/
qaumipatrika

DAK EDITION
Largest
Circulated

C
M
Y
K

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

Punjabi
National Daily

Qaumi Patrika NO.1

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਮੰਗਲਵਾਰ 3 ਦਸੰਬਰ, 2024, 19 ਮੱਘਰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ 555 (ਸਵੇ-12) ਮੁੱਲ 3.00 ਰੁਪਏ

R.N.I. No. 39272/81-

ਸੰਪਾਦਕ - ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ -

ਸਾਲ - 43, ਅੰਕ 23,

qpatrika@gmail.com ਫੋਨ : 9971359517 www.qaumipatrika.org

Tuesday, 3 December 2024

VISIT:
www.qaumipatrika.org
Email: qpatrika@gmail.com

ਧੌਖਾਧੜੀ/ਪਾਰਸਲ ਘੁਟਾਲੇ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ!

ਆਰਬੀਆਈ/ਬੈਂਕ/ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ/ਕੂਰੀਅਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਡੀਓ/ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ, ਜੋ ਕਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ/ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਾ ਕਰੋ:

- ਘਬਰਾਓ ਨਾ - ਧੌਖੇਬਾਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ਕੋਈ ਵੀ ਨਿੱਜੀ/ਵਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਕਰੋ
- ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਲਿੰਕਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਨਾ ਕਰੋ

ਕਰੋ:

- ਕਾਲਰ ਦੀ/ਫੰਡ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰੋ
- ਮਦਦ ਲਈ ਤੁਰੰਤ cybercrime.gov.in ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ ਜਾਂ 1930 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ, <https://rbikehtahai.rbi.org.in/fraud> 'ਤੇ ਜਾਓ
ਫੀਡਬੈਕ ਲਈ, rbikehtahai@rbi.org.in 'ਤੇ ਲਿਖੋ

ਜਨ-ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀਕਰਤਾ
ਤਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫ਼ਤੂਹਾ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ (ਈਵੀਐਮ) ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਵਾਲੇ ਮਤਦਾਨ ਵੱਲ ਪਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਈਵੀਐਮ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਈਵੀਐਮ ਦੀ ਥਾਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਰਾਹੀਂ ਮਤਦਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੁੜ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕੋਏ ਪਾੱਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈਵੀਐਮ ਨਾਲ ਛੇਡਛਾੜ ਹੋਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਚੋਣ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਸਦਾਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਸਟਿਸ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਈਵੀਐਮ ਨਾਲ ਛੇਡਛਾੜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੌਲੂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਈਵੀਐਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਵਾਲੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਵੀਐਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਮਤਦਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ ਦੀ ਕੌਮੀ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਹਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ' ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਚੁਣਾਵੀ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਈਵੀਐਮ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਵੋਟ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਈ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਅਲੁਕ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਫ਼ਤਵੇ ਦੀ ਵਾਜਬੀਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਾਬਕਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਈਵੀਐਮ ਦੇ ਪੇਪਰ ਟ੍ਰੇਲ ਦੀ ਗਿਣਤੀ। 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀਵੀਪੈਟ ਪਰਚੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਉੱਘੜ ਦੁਖੜ ਵੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮਹਿਜ਼ ਪੰਜ ਬੁਝਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਲਕੇ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੌ ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੀਵੀਪੈਟ ਪਰਚੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸ਼ੱਕ ਸੁਬਹਿਅਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਲਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਸਾਈਕਲ ਯਾਤਰਾ 'ਚ ਪਾਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚੇ ਐਨਸੀਸੀ ਕੈਂਡਿਡੇਟ

ਨਵੰਬਰ 28, ਦਸੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਐਨ.ਸੀ.ਸੀ. ਐਕੈਡਮੀ ਰੋਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਹ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਾਹਜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗਰਲਜ਼ ਕੈਂਡੇਟ ਇਸਟੈਟਰ ਮੁਸਕਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 7 ਲੜਕੀਆਂ ਵੀ ਰੈਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਰੋਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਹ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਪਾਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਇੱਥੇ ਪੁੱਜੇ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਾਹਜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗਰਲਜ਼ ਕੈਂਡੇਟ ਇਸਟੈਟਰ ਮੁਸਕਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 7 ਲੜਕੀਆਂ ਵੀ ਰੈਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਰੋਡ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਹ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਪਾਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਇੱਥੇ ਪੁੱਜੇ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਾਹਜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗਰਲਜ਼ ਕੈਂਡੇਟ ਇਸਟੈਟਰ ਮੁਸਕਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 7 ਲੜਕੀਆਂ ਵੀ ਰੈਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਮਾਮਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਸੱਚ ਬੋਲਿਆ ਤੇ ਬੋਲਦਾ ਰਹਾਂਗਾ : ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੱਧੂ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, 2 ਦਸੰਬਰ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ - ਸਰਹੰਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਧੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਅਣਿਆਈ ਮੌਤਾਂ ਮਰ ਰਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ ਤੇ ਝਪਟਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਜਾਪ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਠਾ ਰਹੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਤੰਤਰ ਵੱਲੋਂ ਟਾਰਗੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਕਿਸਾਨ, ਪਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈ ਲੜਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਤਲੁਜ ਪੈਸ ਕਲੱਬ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਯੁੱਥ ਅਵਾਰਡੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਰਹੰਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਹੰਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ

ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੁਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਇਸੇ ਰਸਤੇ ਸਪਲਾਈ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਹੰਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤਾਤ ਨੌਜਵਾਨ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਧੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੰਬ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਮਾ ਸਾਡੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸੁਦਾਗਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਫਰਾਖਦਲੀ ਨਾਲ ਸ਼ਰੇਆਮ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸ਼ੱਕ ਡੀਜੀਪੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸਰਚ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਛਿੱਟ ਪੁੱਟ ਰਿਕਵਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਦੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਤਕੜੇ ਲਾਮ ਲਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ

ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਬੇਟੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ 'ਤੇ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ

ਮੈਡਮ ਜੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮੈਡਮ ਗੀਤਾ ਬੇਟੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਸ਼ਰਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਡੋਟ : ਪ੍ਰੈਸ ਕੀ ਤਾਕਤ

ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, 2 ਦਸੰਬਰ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ - ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਯੂ ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਇੰਡੀਆ ਜੀਵਨ ਦਾਨ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਅਗਮਪੁਰ ਤਹਿਸੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਿਲਾ ਗੁਪਨਗਰ ਦੀ ਵਾਸੀ ਬੇਟੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਪਿਤਾ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੁਲੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ 17 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਆਹ 'ਤੇ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ। ਕੁਆਡੀਨਟਰ ਮੈਡਮ ਜੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਜਿਲਾ ਗੁਪਨਗਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦਾਨ ਸੰਸਥਾ (ਯੂ ਐਮ ਸੀ) ਦੇ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੇਟੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਅੰਦਰ 1500 ਰੁਪਏ ਲਗਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ 90 ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 17 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸੰਜੀਵ

ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਲਾਗ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ : ਡਾ. ਆਨੰਦ ਘਈ

ਭਰਤਗੜ੍ਹ, 2 ਦਸੰਬਰ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ - ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਗਰਮੀ ਮੁਕਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਆਨੰਦ ਘਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਾਕ ਭਰਤਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 1-19 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ 54 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਬੋਡਾਜ਼ਲ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਡਾ. ਘਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਲਾਗ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਬੱਚਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ 1 ਤੋਂ 19 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ 100 ਰੀਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਰਮੀ ਮੁਕਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਡਾ ਅਨੰਦ ਘਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ 1 ਤੋਂ 2 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 5 ਐਮ.ਐਲ. ਸਿਰਧ ਅਤੇ 2 ਤੋਂ 19 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 1 ਗੋਲੀ (400 ਐਮ.ਜੀ.) ਅਲਬੋਡਾਜ਼ਲ ਦੀ ਖੁਆਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਕਾਰਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿਤਰਿਤਾਪਣ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਿਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ ਹੁਕਾਮਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਲਬੋਡਾਜ਼ਲ ਗੋਲੀਆਂ ਖੁਆਉਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਗੁ: ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਵੱਦੀ ਟਕਸਾਲ ਵਿਖੇ 33ਵੇਂ ਅਦੁੱਤੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਹੋਈ ਆਰੰਭਤਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 2 ਦਸੰਬਰ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ - ਪੰਨ ਧੰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਆਰਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 450 ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਗੁਰਪੁਰਵਾਸੀ ਪਰਮ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਆਰੰਭ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ 33ਵਾਂ ਅਦੁੱਤੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਉੱਪਰੰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ 54 ਸਾਲ ਰਬਾਬ ਵਾਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਣਾ ਦਿਵਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਿਆ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ - ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ- ਕੀਰਤਨ ਜਗਤ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਸਨ। ਜਵੱਦੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਹਰ ਕਾਰਜ ਵਕਤ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ- ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਣਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਰੰਭਤਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਵੱਦੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ ਨੇ ਭਾਈ ਕਮਲਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਿਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਸੰਗੀਤ ਅੰਕੇਭਮੀ ਜਵੱਦੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰਤੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਰਾਗ, ਭਾਈ ਕੰਠਲਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇਗੁਰਦੁਨ ਦੇ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੀ ਅਤੇ ਮਾਝ ਰਾਗ, ਭਾਈ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਤਿਸੰਗ ਰੂਪੀ ਸੀਤਲ ਸੋਮ ਤੋਂ ਤਪਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਹ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਗਾਲਤਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਾਂਗ ਬਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ -ਅਦੁੱਤੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ- ਵਰਗੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਤਿਸੰਗ ਰੂਪੀ ਸੀਤਲ ਸੋਮ ਤੋਂ ਤਪਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਹ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਨਾਵਾਇਣ, ਭਾਈ ਸਤਿਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਗੜਾ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਖਬਰਾਂ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਸੰਗਤਾਂ -ਅਦੁੱਤੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ- ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਕੀਰਤਨ ਨੂੰ ਸਰਵਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਮ-ਹੁਮਾ ਕੇ ਪੁੱਜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਮਲੇਟ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੀਵਰੇਜ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ: ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ

ਮਲੇਟ/ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 28 ਨਵੰਬਰ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ - ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇੰਤਰੀ ਦੀ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਲੇਟ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੀਵਰੇਜ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੋ ਬਠਿੰਦਾ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬਾ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚਲਾਏ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਅੱਗੇ

ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ 6 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮਲੇਟ ਦੀ ਮੋਨ ਕਾਲਨੀ ਰੋਡ ਉੱਪਰ ਵੱਡੀ ਪਾਈਪਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀਵਰੇਜ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਸਿਟੀ ਅਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਨਗਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਵਰੇਜ ਬੈਕਫਲੋ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਮੁਕੱਲਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਲੇਟ ਵਿੱਚ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਡਿਸਪੇਂਜਲ ਤੋਂ ਭਗਵਾਨਪੁਰਾ ਤੱਕ ਸੀਵਰੇਜ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ 3100 ਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਰਾਈਜਿੰਗ ਮੋਨ ਪਾਈਪ ਵੀ ਬਦਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੁੰਡਾ ਕਲਨੀ, ਸਟਾਰ ਸਿਟੀ ਕਾਲਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ 40% ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪਾਣੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਮਲੇਟ ਵਿਖੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ

ਮਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿਖੇ ਮਾਪੇ ਅਧਿਆਪਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, 2 ਦਸੰਬਰ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਬੱਚਰ ਅਕਾਲੀ ਮੋਸ਼ੀਏਸ਼ਨ ਮਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿਖੇ ਮਾਪੇ ਅਧਿਆਪਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਜਨਰਲ ਅਜਲਾਸ ਖੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਗੀਰਾ ਨੇ ਅਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸੈਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਗੀਰਾ ਦੀ ਅੱਜ ਦਿੱਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਮਨਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪਹੁੰਚੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਨ 2024-25 ਵਾਸਤੇ ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ

ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਟੂਰ ਗਿਆ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, 2 ਦਸੰਬਰ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਖੇ - ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਨਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਐੱਨ.ਐੱਸ.ਕਿਊ.ਐੱਫ. ਅਪਰਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਅਧਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵੈੱਕਸ਼ਨਲ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਦਿਅਕ ਦੌਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਲਜ ਦੇ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਦਿਅਕ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਨਪੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮੇਂਟ ਦੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ, ਮਰਚੈਂਟਡਾਇਜ਼ਰ (ਵਪਾਰੀ) ਗਾਰਮੇਂਟ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗਰਮੇਂਟ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੁਖਨਪੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸੀਵਰੇਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਰੋਡ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਾਲਮ 'ਸੋਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਲਮਾਂ' ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੋਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਲਮਾਂ ਲੋਕ ਵੇਦਨਾ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ

ਗਗਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਿਆਲਾ ਵਿਚ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਂਦਰ ਦਰਦ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਿੱਜੀ ਪੀੜ ਤੋਂ ਪਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁੰਗਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਵਿਚ ਸੁਭਾਵਕਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਰ ਜਦੋਂ ਨਿੱਜੀ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿਚ ਰਲ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰੀ ਜਲੋਂ ਝਲਕਾਰੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਲ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜਾਦੂਈ ਕਲਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਦੇ ਕਵਿ ਮਿਆਲਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਵੀ ਦੇ ਲਿਖਣ ਜਜ਼ਬੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼ਾਲਾ

ਗਗਨ ਸਿੰਘ 97858-46688

ਸ਼ਾਇਰ ਦੀ ਕਲਮ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਟੋਏ ਲਗਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਰਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰਜ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਗਦੀ ਰਹੇ। ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦਾ ਰੰਗ।

ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ 9417606572

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਸੁਨਾ ਸ਼ਹਿਰ

ਸੁਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੁੰਨੀਆਂ ਬਾਰੀਆਂ
ਜੋੜੀ 'ਚ ਲਾਸ਼,
ਛੋੜੀ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ।
ਘੁਟ-ਘੁਟ ਮਰਦੀਆਂ
ਰੋਜ਼ ਬੀਮਾਰੀਆਂ
ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਹਾਲੇ
ਨਾ ਕਿਸਤਾਂ ਉਤਾਰੀਆਂ।
ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਸਿੰਨੀਆਂ
ਜੀਭਾਂ ਨੇ ਖਾਰੀਆਂ
ਮਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਹੜੇ?
ਸਪਰਾ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ।
ਰੋਜ਼ ਹੀ ਨੇ ਆਉਂਦੀਆਂ
ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ
ਅੱਜ ਫੇਰ ਹੱਡੀਆਂ ਨੇ ਪਾਈ 'ਚ
ਤਾਰੀਆਂ।
ਕਿੰਨੀਆਂ ਨੇ ਗਿਣੀਆਂ
ਨਾਂ ਜਾਣ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ
ਬੋਮੋਤ ਮਰਦੀਆਂ
ਰੋਜ਼ ਵਿਚਾਰੀਆਂ।

ਮਿਆਲ

ਮਿਆਲ ਅਜਲਾਂ ਦੇ
ਮਿਆਲ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੇ
ਮਿਆਲ ਮੋਤੀ ਦੇ
ਮਿਆਲ ਰੋਟੀ ਨੇ
ਮਿਆਲ ਉਕਰੇ ਸੀ
ਮਿਆਲ ਮੁਕਰੇ ਸੀ
ਮਿਆਲ ਤੇਰੇ ਨੂੰ
ਮਿਆਲ ਮੇਰੇ ਨੂੰ
ਮਿਆਲ ਫੁਰਸਤ 'ਚੋਂ
ਮਿਆਲ ਗੁਰਬਤ 'ਚੋਂ
ਮਿਆਲ ਸਾਝੇ ਵੀ
ਮਿਆਲ ਵਾਝੇ ਵੀ
ਮਿਆਲ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿਣ
ਮਿਆਲ ਵਾਸਦੇ ਰਹਿਣ।

ਸਾਝਾ ਪਤਾ ਹੈ-

ਸੰਪਾਦਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ, ਸੀ-120, ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ, ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਜਲੰਧਰ।

editormail@punjabijagran.com

ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੁੱਡੀਕੇ

ਜ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਜਿੱਥੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫਸਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬੇਖ਼ਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਅਨਮੋਲ ਬਾਵਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਾਵਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ

ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਹੀ ਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਹੈ

ਅਨਮੋਲ ਬਾਵਾ ਵਿਖੇ ਜਨਮੋ ਅਨਮੋਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰ ਆਪਣੇ ਵੀਰ ਰਾਹੁਲ ਬਾਵਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਰੁਪਾਲੀ ਦੇ ਹੋਸਲੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕੰਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅਨਮੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਬੁਲੰਦ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਨੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਕਲੱਬ ਨਾਲ ਬਕਾਇਦਾ ਜੁੜਨ ਉਪਰੰਤ ਹੋਈ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਾਵਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ

ਅਨਮੋਲ ਬਾਵਾ

98724-96720

ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ

ਕ ਕਵਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਮੂਚੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝੀ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਯਾਜ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਗੀਤ ਦੇ ਇਉਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਜਾਤੀ ਦਾ ਸਮੂਚਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਉਸਾਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਬੋਯਾਜ ਦੇ ਕਥਨ ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕਵਿ ਵਿਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਮੂਚਤਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਕਵਿ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਨਣ, ਸਦਾਚਾਰ, ਹਾਰ ਸ਼ਿਯਾਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਭਾਵ ਕਿ ਹਰ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਰਜਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ। ਲੋਕ ਕਵਿ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਇਸ ਲੋਕ ਕਵਿ ਵਿਚ ਸੁਰਜ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਖਾਣ, ਪੀਣ, ਪਹਿਨਣ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ, ਵਸਤਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਸੁਰਜਾਤਮਿਕ ਸਿਰਜਣਾਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਪੰਨਵਾਦ ਦੇ ਖੜੇ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਨਵਾਂ ਸੁਰਜ ਕ੍ਰਾਹਿਟ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਾਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ

ਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਬਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਚਪਨ, ਜੁਆਨੀ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪਾ। ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਹਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ, ਬਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ, ਚੰਗੇ-ਮਾਂਗੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਗ਼ਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹਿੰਨਦਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਬਿੰਦਗੀ ਲਈ ਅਹਿਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ

ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਦੀ ਹੋਈ ਮਾਂ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੋਦ ਵਿਚ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸਦਰਗਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਜਿਹਾ ਅਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਆਰ ਪੜ੍ਹਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਲੌਕਿਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਅਨਪੌਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਪਿਆਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਤੋਂ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਝੁੱਲ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੀ ਝੁੱਲ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾ ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਗਾਈ। ਉਹ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਮੂਰਤ ਸੀ। ਹਰ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਕਦੇ ਚੋਕਾ-ਚੁੱਕਾ, ਕਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਕਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਉਸ ਲਈ ਕਦੇ ਮੁਕੱਦੇ ਹੀ

ਬੜੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਬੇਬੇ ਦੀ ਚੱਕੀ

ਕੇ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੇਰ ਤਕ ਔਰਤਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਅਰਾਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਸਮੇਂ ਦਾ ਚੱਕਰ

ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਣਕ ਪੀਸਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨੀ ਚੱਕੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਈਆਂ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਟਾ ਪੀਸਣ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਚੱਕੀਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਆਟਾ ਪੀਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਔਰਤ ਲਈ ਇਹ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਹੱਥ ਚੱਕੀ 'ਤੇ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਕਦੇ ਨਾ ਬੱਕਦੀ, ਕਦੇ ਨਾ ਅੱਕਦੀ, ਹਾਂ ਪਰ

ਪਿਆਰ ਦੀ ਸੁਗਾਤ

ਬਚਪਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭੁਝ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਨਾ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦਾ ਬੋਝ, ਨਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ, ਬਸ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸੁਗਾਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇਹੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸੁੱਖ ਭੋਗਣਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਮਿਨਾਸ ਘੋਲਦਾ ਹੈ, ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ। ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇੰਡ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੀ ਹਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਕ ਮਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇੰਨੇ ਪਿਆਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ, ਪਿਆਰ ਜਿਤਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰੋਗ ਵਿਚ ਪਾ, ਚੱਕੀ ਚਲਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ

ਪੱਤਰ ਹਰੇ ਕਚੂਰ

ਨਰੋਏ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਕ

ਵੀ ਰਪਾਲ ਕੌਰ ਕਮਲ ਕਿੱਤੋਂ ਵਜੋਂ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਡਬਲ ਐਮਏ ਪੀਐੱਚਡੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦਿਲੀ ਤਮਨਾ ਵਕੀਲ ਬਣਨ ਦੀ ਸੀ। ਕਮਲ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਡੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕੀ ਤੇ ਉਚ-ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀ। ਵੀਰਪਾਲ ਸਾਹਿਤਕ ਪੇਂਡਰ ਵਿਚ ਵਾਰਤਿਕ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੋਨੋਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਣਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੜੀ ਸਰਲ ਅਤੇ ਦਿਲ ਟੁੰਬਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਿਆਵਾਂ

ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਕਮਲ

ਲਿਖਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੋਝਾ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਡਰੀ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਰੋਏ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕਰਨੀ ਲੱਚਦੀ ਹੈ। ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨਾਲੋਂ ਦੋ ਲਗਾਤਾਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਛਪਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਪੇਂਡਰ ਵਿਚ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕਾਮ ਹੈ। ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੰਗੀ 94174 - 07778

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ

ਲਾਲਸਾ
ਲੁਪਨੇ
ਚਾਹਤ
ਆਪਣੇਪਨੂੰ
ਮਾਰ ਲੈਣ ਨਾਲ
ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।
ਮੁਕਤੀ ਪੂਜਾ
ਕਰਮ-ਕਾਝ
ਨੇਰੇ-ਪਿੰਡੇ
ਤਨ ਲੋਗੋਟੀ
ਮੱਥੇ ਤਿਲਕ ਲਾ ਲੈਣ ਨਾਲ
ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।
ਕੁੱਟੀਆਂ ਟੱਲੀਆਂ

ਸੋਚ ਪੂਰਿਆ ਬਾਗ ਦੇ ਕੋ ਬਗਲੇ ਭਗਤ ਲਾ ਕੇ ਧੂਟੀ ਕਰ ਜਲ ਧਾਰੇ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਮੁੱਢੀ ਜੀਪੀਕਰ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵੇ ਬੇਈਮਾਨ ਮਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਰਸਤਾ ਤਾਂ ਮੁਕਤੀ ਵਾਲਾ ਗੁਜ਼ਰਾ ਹੈ ਇਨਸਾਨੀਅਤ 'ਚੋਂ ਹੋ ਕੇ।

ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਆਲੁਣਾ

ਹਰ ਪਲ ਜਿਹਨ 'ਚ ਰਹਿਣੈ ਸਫ਼ਰ 'ਤੇ ਜਵਾਦ ਨਾਲ ਤੁਰਦੈ ਚੋੜਿਆ 'ਚ ਪਲਦੇ ਹਰ ਪਲ ਹਰ ਦਮ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਝੁੱਲਦਾ ਪੁੱਪਾ 'ਚ ਛਾ ਹਨੇਰੀਆਂ 'ਚ ਚਿੱਟ ਖੱਕੇ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਟੁੱਟੇ ਨੂੰ ਸਾਹਾਰਾ ਦਿੰਦੇ ਤੀਲਾ-ਤੀਲਾ ਜੋੜ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਮੇਰਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਆਲੁਣਾ

ਹਵਾ, ਮੌਸਮ, ਰੁੱਤਾਂ, ਚਿੜੀਆਂ, ਪਿੱਪਲ, ਬੋਹੜ, ਟੋਏ, ਬਾਬੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤਾਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜੋ ਬਚੇ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਟਿਕਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇ ਜੋੜ ਰਹੇ ਨੇ...

ਪਿੰਡ ਦੀ ਹਿਜਰਤ

ਮੈਂ

ਤੇ ਡਾ. ਸਤਵੰਤ ਸਵੇਰੇ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸ। ਸਵਖਤੋਂ ਹੀ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਾਰਨ ਸੇਰ 'ਚ ਖਲਲ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਤਵੰਤ ਕਹਿੰਦਾ, 'ਡਾਕਟਰ ਯਾਰ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ 'ਚ ਬਾਈ ਗੁਜਰ ਰਹੀ ਉੱਚੀ ਆ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਡਾਕਟਰ, 'ਜਦੋਂ ਜੁਲੀਆ ਕ੍ਰਿਸਟੋਵਾ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਟੇਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਆ ਜਿਹੜਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘੜਦਾ ਤਰਾਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੌਜ ਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਆਪਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਡੇਰਾ ਡੂ ਬਚ ਗਏ ਪਰ ਆਪਣੇ ਬਾਲਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਸਵੇਰੇ ਚੋੜੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਰਬੰਧੀ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਟਕਸਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਘੜਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸਤਵੰਤ ਨੇ ਲੱਖਾ ਸਾਹ ਭਰਿਆ। ਡੁਭ ਦੇਰ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਤੁਰਦੇ ਰਹੇ। ਬੱਚੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਣਾ ਅੱਜ ਤੇ ਨਾ ਖੱਬਰਾ, 'ਪਿੰਡ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਡਿਰ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਹਨ 'ਚ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਡੁਭ ਘੁਮਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਾਂ

ਬਚਪਨ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਦੁੱਧ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੁੱਤ ਵੀ। ਪਰ-ਫੁਟਦਿਆਂ ਹੀ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਰਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਰਤ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ 'ਡਾਕਟਰ ਯਾਰ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ 'ਚ ਬਾਈ ਗੁਜਰ ਰਹੀ ਉੱਚੀ ਆ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਡਾਕਟਰ, 'ਜਦੋਂ ਜੁਲੀਆ ਕ੍ਰਿਸਟੋਵਾ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਟੇਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਆ ਜਿਹੜਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘੜਦਾ ਤਰਾਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੌਜ ਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਆਪਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਡੇਰਾ ਡੂ ਬਚ ਗਏ ਪਰ ਆਪਣੇ ਬਾਲਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਸਵੇਰੇ ਚੋੜੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਰਬੰਧੀ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਟਕਸਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਘੜਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸਤਵੰਤ ਨੇ ਲੱਖਾ ਸਾਹ ਭਰਿਆ। ਡੁਭ ਦੇਰ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਤੁਰਦੇ ਰਹੇ। ਬੱਚੇ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਣਾ ਅੱਜ ਤੇ ਨਾ ਖੱਬਰਾ, 'ਪਿੰਡ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਡਿਰ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਹਨ 'ਚ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਡੁਭ ਘੁਮਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਾਂ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਟ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਕਿ ਵੇ, ਕਿਸੇ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਛੇਟੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਝੁੱਕਵੇਂ ਉੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਡੰਡਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰੇਕ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਹ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਗਿਆਨ, ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਬੱਚੇ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਝੁੱਕ ਖਟਨਾਵਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਂ।

ਮਨ ਦੀ ਇੱਛਾ

ਦੂਜੀ ਖਟਨਾ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਚਾਲੂ ਹੋਈ ਹੀ ਸੀ। ਬਿਜਲੀ ਬਾਰੇ ਐਨਾ ਤੁ ਤਾਂ ਜਾਣਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੰਗੀ ਤਾਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਚਿੱਬੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਉੱਪਰੰਤ ਹੀ ਇਹ ਤਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਇੱਛਾ ਜਾਰੀ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਬਿਜਲੀ ਕਰੰਟ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਤ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਿਜਲੀ ਸੂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤਾਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਿਰੇ ਕਸ ਦਿੱਤੇ। ਮੈਂ ਘਰ ਦਿਆਂ ਤਾਂ ਚੋਰੀ ਇਹ ਇਕਾਹੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਲੁਕੇ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਮੇਰੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੂ ਨੂੰ ਪਲੱਗ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਤਾਰ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੂ ਨੇ ਚਿੱਗਲਾ ਵਿਚਕਾਰ ਫੜਾਗਾ। ਸਵਿੱਚ ਅਨ ਕਰ ਕੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਚਿੱਕ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਬੇੜੇ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਪਰ ਮੈਂ ਕਰੰਟ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ।

ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਅਰਾਨਕ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉੱਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ। ਉੱਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਸੂ ਨੂੰ ਪਲੱਗ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਤਾਰ ਦੇ ਨੰਗੇ ਸਿਰੇ ਚਿੱਗਲਾ ਵਿਚਕਾਰ ਫੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਭੁਝ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸਗੋਂ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੇ ਪਟਾਖੇ ਵਰਗੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਬਲਬ ਜਗਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਲਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਬਿਜਲੀ ਤੌਰ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਚਲੇ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਸਹੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਉੱਪਰੋਕਤ ਲੁਕੇ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲੀ ਪੰਗਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਆਵ-ਗੁਆਵ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਜੱਗ ਪਈਆਂ ਪਰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਸੀ। ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਿਜਲੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਲਾਈਟ ਵੀ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਖਟਨਾਕ੍ਰਮ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਾ

ਮੈਂ ਬਿਜਲੀ ਬਾਰੇ ਐਨਾ ਕੁ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨੰਗੀ ਤਾਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਰ ਨਾਲ ਚਿੱਬੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੇਵਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਉੱਪਰੰਤ ਹੀ ਤਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਇੱਛਾ ਜਾਰੀ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਕਰੰਟ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ...

ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ

ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਪਟਾਰੀ

ਮੀਟਰ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਕਸੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਰੇ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਐੱਸਕੇ-11 ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਇਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਵੱਲ ਵੱਢੇ ਰਹੇ। ਸਪਲਾਈ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਬਿਜਲੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਾਡੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਕਸਤੂਰੀ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਐੱਸਕੇ-11 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਾਧੂ

ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜਾਣ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਰਜ ਅੰਗ ਦਾ ਗੋਲਾ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਸੂਰਜ ਵਿਚਲੀ ਜਲਦੀ ਹੋਈ ਅੰਗ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਅਕਸਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਟਿਕਟਿਕੀ ਲਾ ਕੇ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਸੂਰਜ ਵਿਚ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਘੇਰੇ ਚਿੱਕੇ ਖੁੰਮਦੇ ਨਰ ਆਉਂਦੇ ਪਰ ਬਲਦੀ ਅੰਗ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਨਰ ਨਾ ਆਈਆਂ। ਮੈਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਇਹ ਬਿੰਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਨਿਰ੍ਹਾ ਵੈਕ ਕਰਾਉਣ ਸਮੇਂ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਦੇਲੇਡਿੰਗ ਟਾਰਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਤੋਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਡੀ ਡਿਅਾਨਕ ਗਲਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਅੱਖ ਦੇ ਰੈਟਿਨਾ ਉੱਪਰ ਸਿਰਫ 'ਸਪਾਟ' ਜਿਹਾ ਹੀ ਪਿਆ ਹੈ।

ਚੋਰੀ ਫੜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ

ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਅਰਾਨਕ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉੱਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ। ਉੱਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਸੂ ਨੂੰ ਪਲੱਗ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਤਾਰ ਦੇ ਨੰਗੇ ਸਿਰੇ ਚਿੱਗਲਾ ਵਿਚਕਾਰ ਫੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਘਰ ਦਿਆਂ ਤਾਂ ਚੋਰੀ ਇਹ ਇਕਾਹੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਲੁਕੇ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲੀ ਪੰਗਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਆਵ-ਗੁਆਵ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਜੱਗ ਪਈਆਂ ਪਰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਸੀ। ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਿਜਲੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਲਾਈਟ ਵੀ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਖਟਨਾਕ੍ਰਮ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਚੋਰੀ ਫੜੀ ਨਾ ਜਾਵੇ।

ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੀਜੀ ਖਟਨਾ

ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੀਜੀ ਖਟਨਾ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਖਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਲੋਥੇ ਅਤੇ ਆਇਤਾਕਾਰ ਲੋਕ ਤੇ ਬਕਸੇ ਅੰਦਰ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ

ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੀ ਛੁੱਟੀ ਸੀ ! ਪਾਲ ਆਰਮ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੁਆਦਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਿਮਰਤ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਵਿਚ ਖੁੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਰਾਨਕ ਸਿਮਰਤ ਪਾਲ ਕੋਲ ਆ ਖਲੋਈ ਤੇ ਬੋਲੀ, 'ਸੁਣ ਜੀ, ਆਹ ਵੇਖ ਲਵੋ, ਆਪਣੀ ਡੈਟ ਦੀਆਂ ਕੱਪੜ੍ਹਾਂ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਆਪਣੀ ਪੀਪਾ ਝੂਟ ਰਹੀ। ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਾ ਲਵੋ ਇਹਨੂੰ, ਨੌਕ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸਾਰੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ। ਜੇ ਡਲਾ ਚਾਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਝੁੱਪ-ਝੁੱਪੀ ਤੇ ਕੋਈ ਗਿਣਤਾ ਲੱਭ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਦਫ਼ਾ ਕਰੋ। ਸਿਮਰਤ ਨੇ ਜੀਤੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ-ਕਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਿਆ, ਮਿਲੀ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਫੜਾਉਣਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਪਾਲ ਦੀ ਸਵੇਰ ਵਿਚ ਮਾਤਮ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਜ਼ਤ ਕਹਾਣੀ

ਜੀਤੀ ਗੁਆਂਢ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਘਰ ਆਈ ਤਾਂ ਚਾਚੇ ਪਾਸੇ ਝੁੱਪ ਵੇਖ ਰੁਝ ਗਈ ਅੱਗੇ ਹੋਈ ਵੇਖਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਸਿਮਰਤ ਪੁਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢੀ ਖੜ੍ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਘੂਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਆਹ ਕੀ ਆ, ਸਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਤਾਂ ਆਹ ਮੁੱਲ ਪਾਇਆ। ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ 'ਤਾ, ਸਾਨੂੰ ਬੇਦਰੁਭ ਬਣਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚਾ ਇਹ ਬੰਦ ਚਾੜ੍ਹ ਰਹੀ ਦੋ'। ਚਿੱਠੀ ਵੇਖ ਜੀਤੀ ਅੰਦਰ ਹਿੱਲ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿੰਦੀ, ਕਲੋਝ ਹੋਰ ਵਧਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਝੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਉਹ ਸਿਸਕੀਆਂ ਭਰਦੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਪਈ ਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਰੋਂਦੀ ਰਹੀ।

ਦੱਸ ਕੀ ਗੱਲ ਆ ! ਭਾਜੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਏਸਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਿ ਝੁੱਕੀ ਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਹੈ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਛਲ੍ਹਾ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਈ ਆ। ਭਾਜੀ ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਪਿਆਰੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਦਿੱਤਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਨਹੀਂ ਝੁੱਲ ਸਕਦੀ। ਪਾਲ ਦਾ ਇਲ ਪਸੀਜ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨੇ ਉੱਠ ਜੀਤੀ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲੱਗਾ ਲਿਆ ਤੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦੇ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਰੇ ਅਰੋਝ ਗਿਲੇ-ਸਿਕਦੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਜੀਤੀ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਲਗਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਕੇ ਚੋਰੀ

98144- 2347

ਮੇਰੀ ਉਤਸੁਕਤਾ

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਐੱਸਕੇ-11 ਅਤੇ ਐੱਸਕੇਐੱਚ-11 ਦੇ ਡਰਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੀਟਰ ਲਾਉਣੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਕ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹੋ ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਬੇਟਾ, ਇਹ ਸਹੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੋਹਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਕਸਤੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਮੀਟਰ ਉੱਪਰਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐੱਸਕੇ-11 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧਵਾਂ ਕਲਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਗਿਅਾਰਵਾ ਖਾਤਾ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐੱਸਕੇਐੱਚ-11 ਪਿੰਡ ਸਿੱਧਵਾਂ ਖੁਰਦ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੀਟਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਲਿਖੇ ਅੱਖਰ

ਇਕ ਦਿਨ ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਐੱਸਕੇਐੱਚ-11 ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਕਸਤੂਰੀ ਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਹਨ ਇਹ ਇਹ ਤੀਜਾ ਕੋਟ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਵਾਰ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਰ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੰਡੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਐੱਸਕੇ-11 ਅਤੇ ਐੱਸਕੇਐੱਚ-11 ਦੇ ਡਰਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੀਟਰ ਲਾਉਣੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਕ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹੋ ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਬੇਟਾ, ਇਹ ਸਹੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੋਹਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਕਸਤੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਹਾਂ ਪਰ ਮੀਟਰ ਉੱਪਰਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐੱਸਕੇ-11 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧਵਾਂ ਕਲਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਗਿਅਾਰਵਾ ਖਾਤਾ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐੱਸਕੇਐੱਚ-11 ਪਿੰਡ ਸਿੱਧਵਾਂ ਖੁਰਦ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ● 99155-41219

ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਸਰਮਾਇਆ ਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗ

ਮੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋ ਕੇ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ, ਬਚਪਨ, ਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪਾ। ਬਚਪਨ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜ -ਮਸਤੀ, ਸ਼ਰਾਰਤਾ ਅਤੇ ਹੱਸਣ-ਖੇਡਣ ਵਿਚ ਬੀਤਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਜਵਾਨੀ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਆਪਣੇ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੀਆਂ ਸੁਖ-ਸੁਲਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਿਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ ਬੁਢਾਪਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਤ੍ਰਾਸੀ ਹੈ ਕਿ ਬੁਢਾਪਾ ਅੱਜ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਆਖੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਘਰ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਆਵ-ਗੁਆਵ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੋਝ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਰਮਾਇਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਡੁੱਬੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਡਾ ਚਿੱਡ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੁੱਪਾਂ, ਝੱਖੜ ਸਾਡੀ ਖਾਤਿਰ ਚਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੋਝ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਸਿਆਇਆ ਨੇ ਸੱਚ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪੇ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦੇ।

ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਡਾਹਰਏ

ਕਰ ਕੇ ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਆਪਣਾਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ, ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੀ ਬਣੀ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਰਿਸਤੇ ਢਿੱਕੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਪਾਲਿਆ-ਪਾਲਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਧ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਪੀੜ੍ਹੀ। ਬਾਰਹ ਗਏ ਬੇਬੇ ਸੰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ। ਉਹ ਮਾਮਿਆ ਨੂੰ ਤੋਰ-ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ। ਲੋਕ ਡਾਲਰ ਦੀ ਚਮਕ ਤਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਡੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਲਰ ਕਵਾਉਣਾ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੋਤਾ-ਪੋਤੀ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ-ਦਾਦੀ ਦੀ ਗਜ਼ਾਈ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਲ ਕੇ ਬਾਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਸਗੋਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਖੇਡਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ...

ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਾਉ ਪੁੱਤ ਕਮਾਈ ਤਾਂ ਬਥੇਰੀ ਕਰ ਚਰੇ ਹਨ ਪਰ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਗਿਰਾਵਟ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਚ ਲੱਗ ਜਾਣਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਇਕੱਠੇ ਜੁੱਝ ਕੇ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ।

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਦਰਜਾ

ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੱਚੇ ਜਦ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਲੱਛਣ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਕੀ ਰੱਬ ਦੀ ਸਦੀਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਰੱਬ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਕੀ ਇਕ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਵੀ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਣ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਕੁ ਮਗਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ

ਕਮਾਉ ਪੁੱਤ

